

De ontwikkeling van een nieuwe tool: **‘Arbeidsdeskundige beoordeling psychosociale arbeidsbelasting’**

Femke Abma, Haitze de Vries, Pepijn Roelofs,
Lotte Kors, Ute Bültmann, Sandra Brouwer

Universitair Medisch Centrum Groningen, Sociale
Geneeskunde, afd. Gezondheidswetenschappen

Lunchwebinar 14 oktober 2021

Even voorstellen...

Femke Abma

Haitze de Vries

Pepijn Roelofs

Lotte Kors

Sandra Brouwer

Ute Bültmann

Aanleiding

Vraag vanuit de praktijk, opgehaald door AKC:

- Nieuwe tool gewenst om “subjectieve” en “objectieve” psychosociale arbeidsbelasting in de *huidige* werkcontext volledig en adequaat in kaart te brengen.

Vragenlijst DPQ

‘Danish Psychosocial Work Environment Questionnaire’:

5 domeinen:

1. Organisatie en inhoud van het werk;
2. Werk- en taakeisen;
3. Onderlinge relaties met collega’s en het management of leiding;
4. Conflicten op het werk;
5. Beleving van de werksituatie.

Intensieve betrokkenheid arbeidsdeskundigen bij ontwikkeling

- Focusgroepbijeenkomsten
- Workshop tijdens NVvA congres 2019
- Gebruikerstesten
- Publicaties AD Visie april 2019 en 2021

DPQ vervangt verouderde modellen:

Psychosociale arbeidsbelasting meten in de hedendaagse werkcontext

Pesterijen, agressie, discriminatie, (seksuele) intimidatie en te hoge werkdruk: psychosociale arbeidsbelasting (PSA) is uitgegroeid tot een van de belangrijkste ziekteverzuimoorzaken. Het is daarmee een belangrijk thema voor arbeidsdeskundigen. Reden waarom AKC onderzoek financiert naar een nieuw instrument waarmee arbeidsdeskundigen de subjectieve en objectieve psychosociale arbeidsbelasting in de hedendaagse werkcontext kunnen meten. Het onderzoek wordt uitgevoerd door wetenschappers verbonden aan de afdeling Gezondheidswetenschappen van het UMCG.

maand of vaker burn-outklachten te ervaren. Werkstress is bij ruim 37 procent van de werknemers oorzaak van verzuim.

Al decennialang zijn er wetenschappelijke instrumenten waarmee de psychosociale arbeidsbelasting in kaart kan worden gebracht. De meest gangbare dateren uit de jaren '90 en '00. Ze worden vaak nog wel doorontwikkeld, maar meestal niet herzien op inhoud en daardoor ingehaald door de razendsnelle ontwikkelingen van de werkcontext

Gebruikerstest succesvol afgerond:

Nieuwe tool meet psychosociale arbeidsbelasting

Psychosociale arbeidsbelasting (PSA) is uitgegroeid tot een van de belangrijkste verzuimoorzaken in Nederland en is daarom voor arbeidsdeskundigen een belangrijk thema. De 'Tool arbeidsdeskundige beoordeling psychosociale arbeidsbelasting' helpt arbeidsdeskundigen en klanten om de problematiek goed in beeld te krijgen. De tool is in opdracht van het AKC ontwikkeld door wetenschappers van het UMC Groningen.

tekst | Diederik Wieman

Bijna 1,3 miljoen Nederlandse werknemers hebben burn-outklachten. En de kosten van werkstress gerelateerd verzuim zijn opgelopen tot 3,1 miljard euro per jaar. Dit blijkt uit de meest recente

Spinnenwebben maken in een blik duidelijk waar de uitschieters zitten. De tool genereert voor alle vijf de domeinen een spinnenweb.

afgelopen twee jaar gewerkt aan een nieuwe tool. Dat was nodig, want volgens onderzoeker dr. Femke Abma zijn de bestaande instrumenten uit de jaren '90 en '00 verouderd. "Ze worden vaak nog wel doorontwikkeld, en daardoor ingehaald door de razendsnelle ontwikkelingen van de werkcontext en de

naire' (DPQ), die zowel actueel als wetenschappelijk gevalideerd. Samen met collega-onderzoekers dr. Pepijn Roelofs, dr. Haitze de Vries en onderzoeksmedewerker drs. Lotte Kors, werd de DPQ aan de Nederlandse situatie aangepast en ontwikkelden ze een testtraject. Femke Abma: "Na de vertaling van de DPQ

Stap 0: aanleiding

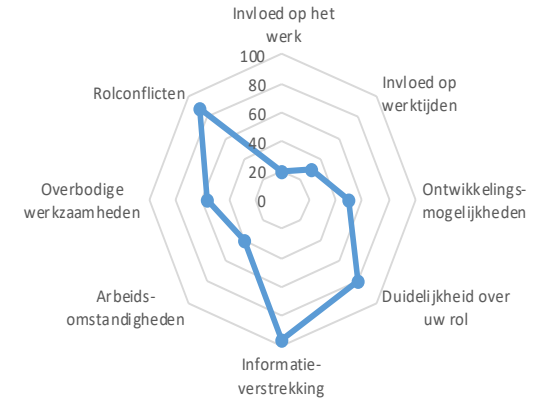
Stap 1: Invullen lijst werknemer

1. Pagina 1 van 10					
	Ja	Nee	Waar	Niet	Waar
1.1 Invloed op het werk					
1.1.1	☐	☐	☐	☐	☐
1.1.2	☐	☐	☐	☐	☐
1.1.3	☐	☐	☐	☐	☐
1.1.4	☐	☐	☐	☐	☐
1.1.5	☐	☐	☐	☐	☐
1.2 Invloed op verleden					
1.2.1	☐	☐	☐	☐	☐
1.2.2	☐	☐	☐	☐	☐
1.2.3	☐	☐	☐	☐	☐
1.2.4	☐	☐	☐	☐	☐

Stap 5: Inzet acties

Stap 2: Overzicht in spinnenweb

In kaart brengen subjectieve en objectieve psychosociale arbeidsbelasting

Stap 4: Aanvullende bronnen

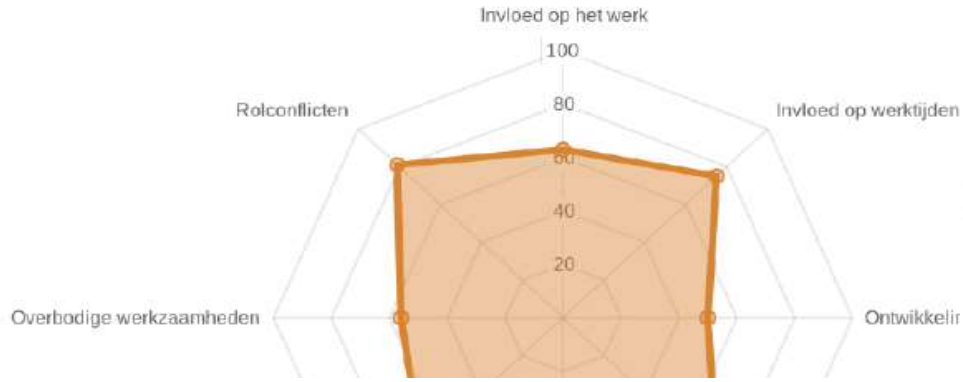

Stap 3: Gesprek AD en werknemer

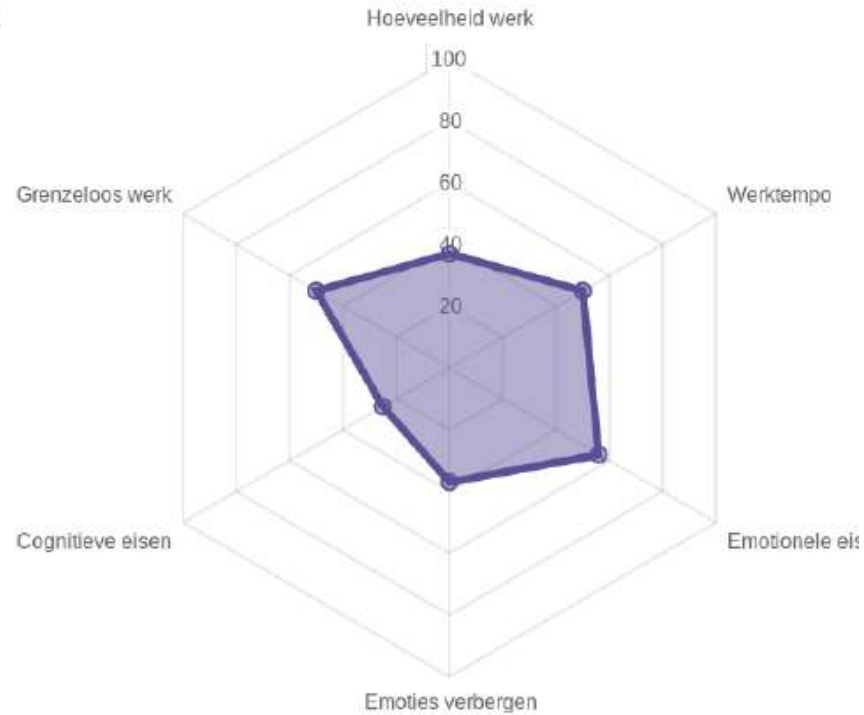

Organisatie en inhoud van het werk

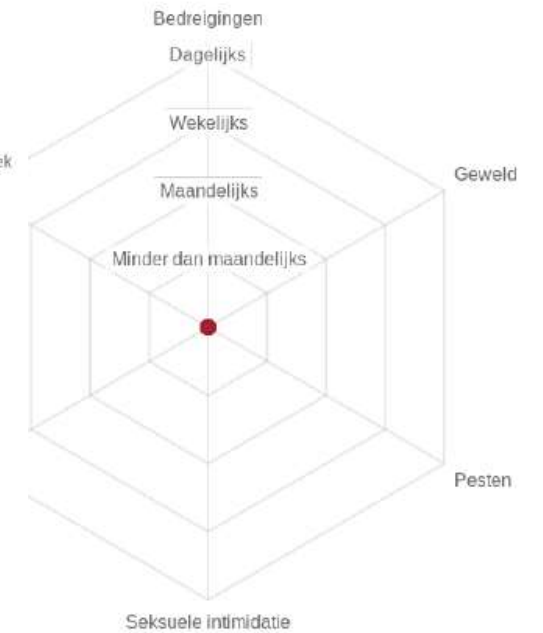
Werkeisen

Beleving van de werksituatie

Conflicten op het werk

Gebruikerstesten

- Met 10 arbeidsdeskundigen de tool in de praktijk uittesten bij 1 à 2 werknemers
- Evaluatie van tool, handleiding en rapportage format
- Telefonische evaluatie bij zowel arbeidsdeskundige als werknemer
Gemiddelde score van 8.3 (arbeidsdeskundigen) en 8.2 (werknemers)

Samen met AKC doorontwikkeld tot de definitieve (online) versie

Ervaringen werknemers

'De vragenlijst is de basis, de toegevoegde waarde is het gesprek. Zonder het gesprek met een arbeidsdeskundige zou deze tool veel minder waardevol zijn.'

'Ik heb naar aanleiding van de vragenlijst en spinnenwebben een mooi gesprek gehad met de arbeidsdeskundige wat veel inzicht gaf in mijn eigen werkgeluk.'

'Het gesprek met de arbeidsdeskundige gaf mij aan twee kanten een beeld; hoe ik kijk naar mezelf en hoe ik in mijn werk sta. Dat is erg verhelderend.'

Meer weten?

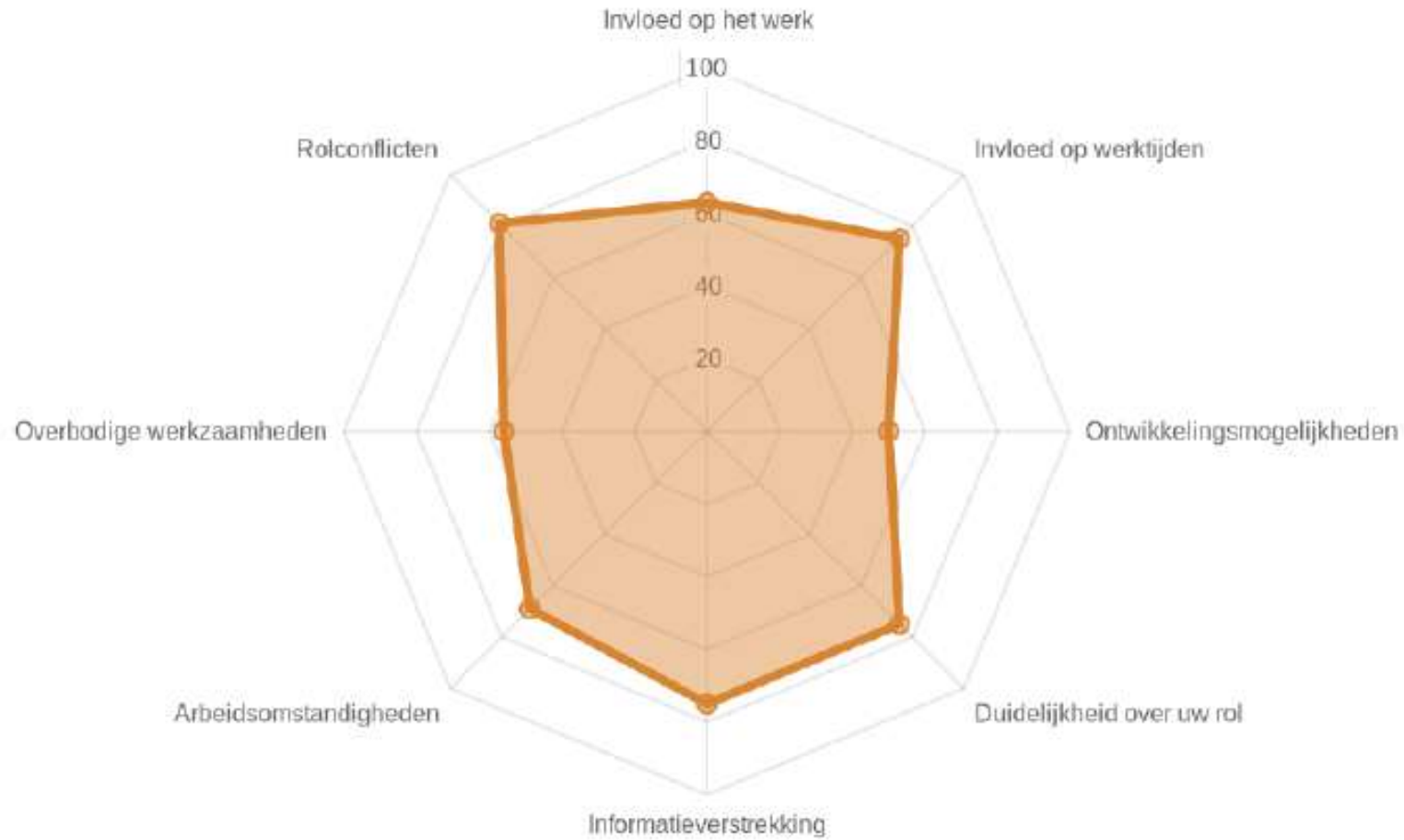
arbeidsdeskundigenonderzoek@umcg.nl

Bedankt!

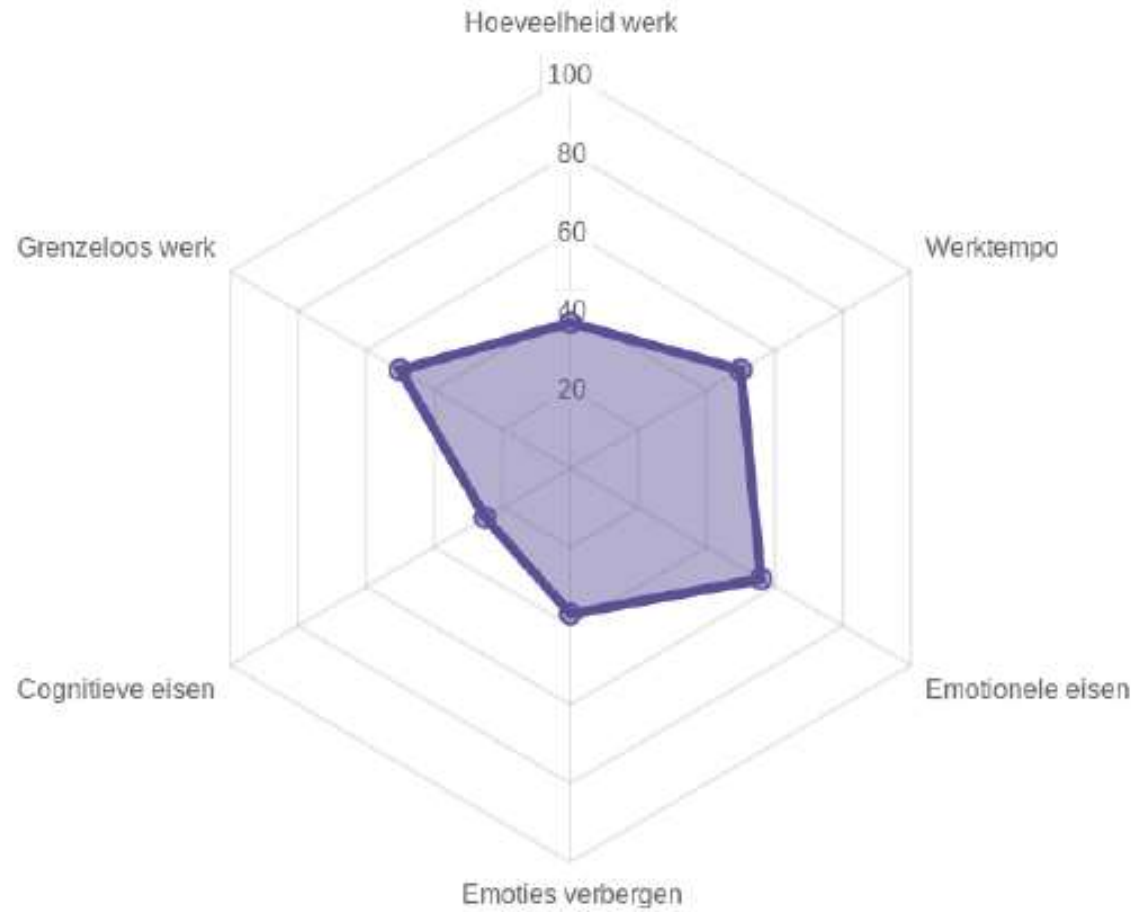
arbeidsdeskundigenonderzoek@umcg.nl

f.i.abma@umcg.nl

Organisatie en inhoud van het werk

Werkeisen

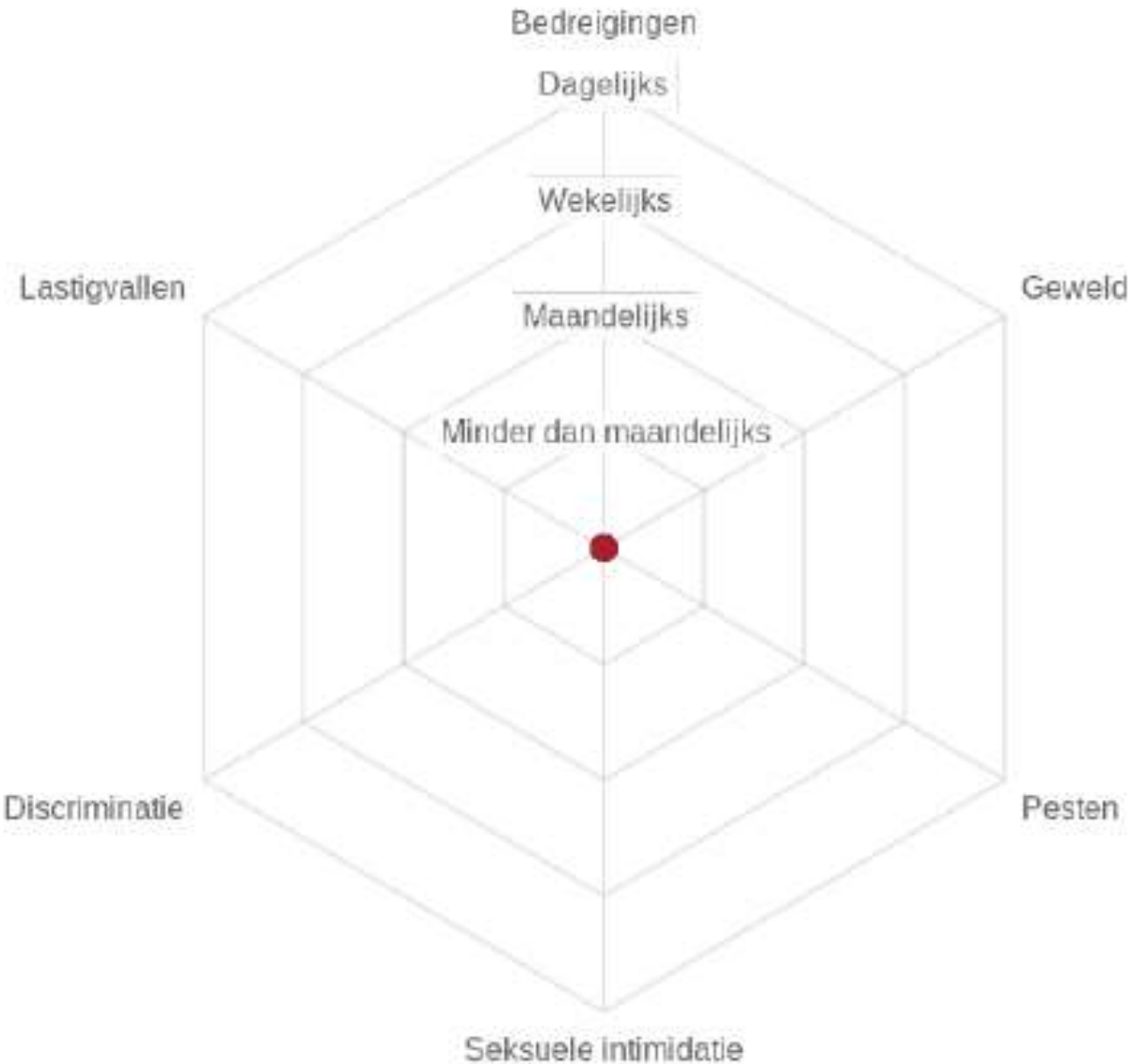

Onderlinge relaties met collega's en het management

Conflicten op het werk

Beleving van de werksituatie

